

UČNI NAČRT
PROGRAM WALDORFSKE OSNOVNE ŠOLE:

GEOGRAFIJA

KAZALO

1. OPREDELITEV PREDMETA	2
2. SPLOŠNI CILJI PREDMETA	3
3. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA IN MEDPREDMETNE POVEZAVE	4
4. OPERATIVNI CILJI PREDMETA GEOGRAFIJA.....	8
4.1. DRUGO TRILETJE.....	8
4.2. TRETJE TRILETJE.....	17
5. TEMELJNI IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA.....	29
5.1. DRUGO TRILETJE.....	29
5.2. TRETJE TRILETJE.....	33

1. OPREDELITEV PREDMETA

Odraščajoči otroci kažejo motivacijo za preseganje okolja, v katerem živijo, da bi oblikovali enkratno podobo sveta. To prizadevanje je del doseganja celostne identitete. Je del človekovega hrepenenja in sposobnosti individualizacije.

Vsak otrok mora združiti podobo sveta s svojo telesno prisotnostjo, da ve, kje je in kdo je. Glede na svoje potrebe mora izkusiti splošen pomen bistva narave in sveta. Vsak mora najti smisel bivanja na Zemlji. Ko ga najde v sebi, se lahko poveže s svetom. Lahko razvije svojo ljubezen do sveta.

Geografija je kompleksen predmet, ki omogoča povezovanje znanja o dogajanju v naravi in družbi. Vsebuje ključ, ki geografijo povezuje s celotnim programom waldorfske osnovne šole. Mladim omogoča, da povezujejo znanja z različnih področij in se učijo celostno, kompleksno razmišljati.

Če hočemo otrokom pomagati, da se, ko odrastejo, vključijo v partnerstvo z naravo, jim moramo omogočiti, da presežejo zgolj intelektualno vedenje o svetu in o odnosih v njem. Omogočiti jim moramo, da prodrejo v resnično občutenje narave. Prebujeni občutek medsebojne povezanosti na vseh področjih življenja jih bo vedno vodil k aktivnosti in odgovornemu odnosu do narave.

Geografija naj ohrani odprtost do vsega sveta. Obstajajo samo primerljive geografske situacije, nikoli pa ne iste. Zato lahko razvijamo ljubezen do svoje domovine in do vseh dežel, ljudstev in kultur. Vse je neponovljivo, enkratno in omogoča medsebojno sprejemanje, razumevanje in spoštovanje. Geografsko znanje je sestavni del temeljne izobrazbe človeka. Potrebno je na vseh področjih dela in za nadaljnje izobraževanje na vseh stopnjah.

2. SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Naloga pouka pri predmetu geografija je:

- spremljanje in podpiranje otrok v njihovem fizičnem, duševnem in duhovnem razvoju;
- v učencih vzbuditi zanimanje za svet in pogum za življenje v njem;
- da učenci dobijo osnovno znanje o fenomenu Zemlje, njeni površini, notranjosti in atmosferi;
- omogočiti proučevanje odnosa med posebnim značajem geografske regije in socialnim in kulturnim razvojem ljudi, ki tam živijo;
- omogočiti učencem, da se naučijo resnično gledati v prostor in oblikovati prostorske predstave;
- omogočiti razvoj zavedanja o medsebojnih odnosih med deli znotraj celote in tudi celote kot razvijajočega se bitja, ki temelji na konceptu Zemlje kot morfološki in fizični celoti, Zemlji kot organizmu;
- postaviti temelje za rast odgovornosti in ekološke zavesti;
- omogočiti učencem razvijanje mišljenja ob učenju natančnega opazovanja, zaznavanja, opisovanja, primerjanja, sklepanja in oblikovanja predstav ter zaključkov;
- da učenci razvijajo sposobnost orientacije v naravi in zmožnost branja zemljevidov;
- da s problemsko zastavljenim poukom odpre učencem pot za osvajanje znanja in rabo geografskih pojmov;
- da učenci spoznavajo enkratnost in vrednote domovine Slovenije ter drugih regij sveta in tako razvijajo sprejemanje, razumevanje in spoštovanje med narodi in kulturami na Zemlji, ne glede na raso, jezik, navade in vero;
- da učenci na interdisciplinarnih ekskurzijah obišejo različne pokrajine Slovenije in doživijo realnost v naravi in družbi, ob tem pa razvijajo svojo ljubezen do domovine in sveta;
- da se učenci vadijo v nastopanju in krepijo govorne sposobnosti;
- da se učenci naučijo iskati informacije, jih izbrati, obdelati in predstaviti ugotovitve.

3. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA IN MEDPREDMETNE POVEZAVE

V četrtem razredu se spoznavanje neposredne okolice, ki je v prvih treh razredih zajeto v predmetu Spoznavanje okolja, prostorsko (geografija, osnove astronomije in geologije, spoznavanje človeka, živali in rastlin) in časovno (zgodovina) razširi. Od četrtega razreda naprej se diferenciacija predmetov nadaljuje in ustrezno poimenuje, ostaja pa večinoma vključena v splošno izkušnjo o svetu okrog nas.

Zato začnemo z bolj načrtovanim opazovanjem že znanega sveta in nadaljujemo z neznanim, preden se povrnemo k znanemu. To je "**potovanje odkritij**" ali, **povedano drugače, od znanega k neznanemu.**

Bistvo metode poučevanja geografije je v tem, da **izhajamo iz celote in prehajamo k delom.**

Pokrajini ne obravnavamo zgolj kot del zemeljske površine, ampak tudi zaradi njihovega posebnega značaja, ki je proizvod njihovih fenomenov. S pomočjo obravnavanja gospodarskih odnosov v neki pokrajini bodo učenci spoznavali dežele v njej, hkrati pa tudi način življenja posameznih narodov in kulturne, socialne in gospodarske odnose med njimi.

Temeljni vidik poučevanja geografije je, da so opisi narave in življenja ljudi lahko ostro omejeni in znanstveno natančni, ne da bi pri tem izgubili živi dih imaginacije. Še več; kot je poudaril Alexander von Humbolt, mora geografija vsebovati nekaj estetskega, ki izhaja iz slutnje o medsebojni povezanosti čutnega in intelektualnega. To sproža uporabo **primerjalne metode.**

Pri pouku geografije se neizogibno srečamo z množico pojmov, imen in podatkov. Niso cilj pouka, pač pa sredstvo za doseganje navedenih ciljev. Najboljša pot za osvajanje in rabo pojmov je **pouk, zastavljen problemsko.** Lahko celostno raziskujemo določeno regijo in jo primerjamo z drugo ali pa primerjamo med seboj dva geografska fenomena z različnih delov sveta (študij primerov). Obe metodi sta enakovredni in pomemben sestavni del poučevanja geografije na waldorfski šoli.

Ne smemo zanemariti vrednosti **frontalnega pouka, diskusij in razprav** na določeno temo in **projektnega dela** učencev. V svojih opisih **označujejo, karakterizirajo, odkrivajo polarnosti in stopnjevanja** zemljepisnih fenomenov ter **primerjajo** vsebine med seboj in jih **vrednotijo v toku dogajanja**. Tako zaživijo žive slike o življenju v svetu, ki lahko rastejo in se spreminjajo, kot se nenehno spreminja tudi Zemlja.

Pri učenju uporabljajo literaturo, ki je na voljo v šoli in v knjižnicah. Učitelj učencem predstavi literaturo, iz katere črpa znanje, in druge knjige, ki bi bile zanje primerne. Obravnavano učno snov zapisujejo v nižjih razredih skupaj, kasneje pa vedno bolj samostojno.

V vseh razredih učenci s pomočjo učitelja izberejo vsebine, ki jih postopoma že samostojno raziščejo, uredijo ter svoje projektno delo ustno in pisno predstavijo učitelju in sošolcem. Tako omogočamo, da se učenci naučijo poiskati pomoč, ko jo potrebujejo, pa tudi sodelovati s sošolci in učitelji.

Pri pouku geografije učenci v vseh razredih, ustrezno njihovi razvojni stopnji, **upodabljajo zemeljsko površje**. Risanje zemljevidov pomeni umetniško v službi akademskega, kar omogoča **abstrahiranje izkušenj in razvoj nove zavesti**. Pri pouku uporabljajo ročne zemljevide in atlase.

Pouk poteka v epohah. Med epoho učenci v nižjih razredih skupaj in s pomočjo učitelja, kasneje pa vedno bolj samostojno zapisujejo obravnavano učno snov v zvezke. Ob zapisih so pomembne tudi skice, risbe in slike, ki ilustrirajo snov. Po končani epohi učitelj pregleda zvezke, projektno nalogo in opisno oceni pisno in ustno delo učencev ter pisni preizkus znanja. Glede na naravo obravnavane snovi in dogovore med učitelji in učenci so oblike preverjanja znanja lahko različne. Učitelj oceni tudi sodelovanje pri pouku, vloženi trud in napredek ter vzpodbuja razvoj interesov in sposobnosti.

Učni načrt vsebuje **spreminjanje poudarkov tako, kot to ustreza razvoju otrok**.

V četrtem razredu otroci dosežejo stopnjo, ko zmorejo ločiti zaznavanje od razumevanja in delovanja. Zaznave lahko sprejmejo, jih razčlenijo, razumejo in dojamejo ter jih začenjajo presojati, zato uvajamo bolj načrtno opazovanje že znanega sveta. V kasnejših razredih spoznavamo vedno bolj oddaljene dežele in se ob koncu vrnemo domov ter poglobimo poznavanje naše domovine Slovenije. V petem in šestem razredu opazujemo krajevne načine kmetovanja in industrije, v katerih so človeška bitja v partnerskem odnosu z naravo. To je čas raziskovanja Zemlje in sveta, ko najdejo svoj dom na Zemlji, v fizičnem svetu. V naslednjih dveh razredih učenci spoznavajo značaj in kulturo narodov na drugih delih zemeljske oble. Kulturo afriških ljudstev odkrivamo z zavestjo, da afriška ljudstva zaradi kolonializma in trgovine s sužnji niso imela časa in možnosti za lastni razvoj. Ko nastopi pri otrocih zemeljska zrelost, jim učenje o kulturni različnosti ljudstev sveta pomaga, da najdejo trdno oporo pri iskanju svojega lastnega notranjega življenja. To je čas za uresničevanje medigre »jaz in svet«, čas za lastno opredeljevanje.

Učenje o svetu okrog nas omogoča **povezavo z drugimi predmeti**. V vseh razredih je povezan s poukom **slikanja** (npr. risanje in slikanje zemljevidov, značilnosti rastlinskega in živalskega sveta v določeni regiji, slikanje pokrajine, slikanje in tudi drugačno upodabljanje naravnih in kulturnih znamenitosti dežel...). K ustvarjanju celostne podobe neke pokrajine prispeva **glasba**, značilna za določeno pokrajino, pomemben delež. Zato se lahko učimo ritmov in besedil v jeziku ljudstva, ki živi v obravnavanih pokrajinah. Nekatere značilnosti dežel, kjer govorijo nemški in angleški jezik, lahko predstavimo tudi pri pouku **tujih jezikov**. Pri predmetu **ročna dela in oblikovanje lesa** lahko izdelujemo predmete, ki jih uporabljajo ljudstva po svetu. Literarno zapuščino in ustvarjanje ljudstev različnih delov sveta lahko spoznavamo pri pouku **slovenskega jezika**. Še posebej živo in naravno pa se pouk geografije dopolnjuje s poukom **zgodovine**. V četrtem razredu opisu naravnih in družbenih značilnosti domačega kraja dodamo zgodovinski pregled razvoja. Pri epohi zgodovine v petem razredu rišemo zemljevide pokrajin starih rečnih kultur in časovni dimenziji dodajamo še prostorsko. Ob spoznavanju življenja v Stari Grčiji in Rimskega imperija naslednje leto učenci razvijajo poleg časovne tudi prostorsko predstavo o Evropi in Sredozemlju. V sedmem in osmem

razredu odkrivanje novega sveta in spoznavanje biografij velikih raziskovalcev omogoča oblikovanje celostne podobe sveta. Zgodovina slovenskega naroda in velika vloga literature ter jezika v naši zgodovini skupaj s poglobljenim spoznavanjem Slovenije omogoča razvoj občutka pripadnosti domovini in vključenosti v Evropo in svet.

Res dobro povezovanje in dopolnjevanje znanja omogočajo **interdisciplinarne ekskurzije**. Osnovno načelo večine večdnevniških ekskurzij je omogočanje **doživljajskega pouka**. Pouk o svetu v sredini otroštva pomeni otrokom omogočiti obilico doživetij. Šolarji naj bi spoznali delček sveta tako, da so spoznanja povezana z občutki. Geografske vsebine se navezujejo na vsebine **športne vzgoje**.

4. OPERATIVNI CILJI PREDMETA GEOGRAFIJA

4.1. DRUGO TRILETJE

Učenci v drugem triletju:

- spoznavajo neposredno okolico šole in pokrajino, v kateri stoji šola v zemljepisnem – prostorskem razvoju vse do sedanjega stanja;
- obvladajo orientiranje v naravi po soncu;
- spoznavajo značilnosti domovine Slovenije v povezavi s sosednjimi pokrajinami in deželami;
- spoznavajo geografske značilnosti matične celine Evrope;
- s spoznavanjem okolja, v katerem živijo, preoblikujejo splošen odnos do sveta v občutek prostorskega in socialnega pripadanja pokrajini, deželi in celini v povezavi z ostalim svetom;
- spoznavajo Zemljo kot celoto, njeno površje, kontinente in morja, njihovo obliko, razporeditev in razmerje med njimi;
- odkrivajo osnovne zakonitosti položaja in gibanja Zemlje v vesolju – osnove astronomije;
- odkrivajo, kako zgradba kamnin vpliva na oblikovanost Zemljinega površja – osnove geologije;
- vadijo upodabljanje zemeljskega površja;
- vadijo branje različnih vrst zemljevidov;
- na interdisciplinarnih ekskurzijah obišejo nekaj naravnogeografskih enot Slovenije.

DOMAČI KRAJ Z OKOLICO

Predlagane vsebine:

Orientiranje v naravi, doma in v šoli.

Risanje doma in šole ter okolice v zmanjšanem merilu.

Opazovanje okolice doma in šole.

Opazovanje domače pokrajine z visoke razgledne točke. Obzorje. Delo na terenu.

Naravne in družbene značilnosti domače pokrajine in odnosi med njimi.

Vzgojnoizobraževalni cilji in dejavnosti	Povezave
Učenci:	
opazujejo dnevno gibanje sonca in ob tem spoznajo štiri strani neba	
znajo se orientirati s pomočjo sonca	
povzpnejo se na višje ležečo razgledno točko in doživijo, zaznajo in opišejo, kako se večja (pri dvigovanju) in manjša (pri spuščanju) polje videnega – obzorje	ŠV
ogledajo si okolico šole in jo opišejo – delo na terenu	
opišejo okolico doma in pot od doma do šole	
Izdelajo model hiše po načrtih, ki jih naredijo skupaj z učiteljem	LV
v peskovniku ali v glini prikažejo domači kraj (reliefno oblikovanost površja, vodovje, prometno povezavo, gozdove in travnike, šolo in domove vseh otrok)	LV
narišejo učilnico in šolo z dvoriščem, pot od doma do šole, okolico šole in domači kraj s ptičje perspektive in ob tem spoznajo pojem zmanjšano merilo	LV
poslušajo in berejo opise, ki ilustrirajo razvoj kraja	SL ZG

Vzgojnoizobraževalni cilji in dejavnosti	Povezave
Učenci:	
opisujejo, kako ljudje živijo, kakšno je njihovo delo, tudi delo staršev, opisujejo način obdelave tal, industrijo in prometno povezavo kraja z okolico	
obiščejo kraje ali pokrajino, ki so pomembni za oblikovanje prostorske in časovne predstave o domačem kraju	
sodelujejo na ekskurziji po pokrajinah Slovenije, kjer doživijo in bolje spoznajo naravne in kulturne značilnosti Slovenije	ŠV

SLOVENIJA, NAŠA DOMOVINA

Predlagane vsebine:

Naravnogeografske in družbenogeografske značilnosti Slovenije.

Naravnogeografske enote Slovenije.

Življenje ljudi v odvisnosti od okolja.

Geografska lega Slovenije.

Prehodnost in povezanost ozemlja Slovenije s sosednjimi pokrajinami.

Vzgojnoizobraževalni cilji in dejavnosti	Povezave
Učenci:	
odkrivajo, opisujejo in upodabljajo naravne značilnosti slovenskih pokrajin: alpske, predalpske, panonske in primorske pokrajine; najprej domačo;	LV
spoznavajo vodovje, reliefne značilnosti, podnebje, rastje in živalski svet v posameznih pokrajinah Slovenije	LV
raziskujejo načine življenja ljudi glede na naravne danosti posamezne pokrajine in spoznavajo, kako so se ljudje prilagodili naravnim pogojem	
opišejo primere sožitja z naravo in tudi primere grobih posegov človeka v okolje ter posledice teh posegov	
spoznajo nastanek in razvoj industrije in drugih gospodarskih panog, ki so pomembne za življenje ljudi v posamezni pokrajini	SL, ZG
primerjajo pokrajine med seboj in opisujejo razlike v načinu življenja ljudi in tudi gostoti poselitve	SL
spoznavajo geografsko lego, velikost in obliko Slovenije, sosednje pokrajine in naravne možnosti povezave z njimi ter državne simbole Slovenije	SL LV
spoznavajo naravno in kulturno dediščino Slovenije in prizadevanja za njihovo ohranjanje	SL GV

Vzgojnoizobraževalni cilji in dejavnosti	Povezave
Učenci:	
upodobijo površje Slovenije v povezavi s sosednjimi pokrajinami	LV
sodelujejo na ekskurziji po pokrajinah Slovenije, kjer doživijo in bolje spoznavajo naravne in kulturne značilnosti Slovenije	ŠV
izdelajo projektno nalogo	

**EVROPA, MATIČNA CELINA
ZEMLJA KOT CELOTA
OSNOVE ASTRONOMIJE
OSNOVE GEOLOGIJE**

Predlagane vsebine:

Naravnogeografske in družbenogeografske značilnosti evropskih pokrajin in njihova medsebojna odvisnost – Južna in Jugovzhodna Evropa, Srednja Evropa, Zahodna Evropa, Severna Evropa in Vzhodna Evropa.

Geografska lega, oblika, velikost Evrope.

Povezanost z drugimi celinami.

Oblika in velikost Zemlje.

Razporeditev, oblika in velikost kopnih in vodnih površin.

Upodabljanje Zemljinega površja.

Položaj in gibanje Zemlje v vesolju.

Toplotni in rastlinski pasovi. Podnebne razmere. Živalstvo.

Oblikovanost zemeljskega površja.

Pogoji za življenje ljudi glede na reliefne in podnebne značilnosti.

Notranjost Zemlje. Zgradba kamnin.

Vzgojnoizobraževalni cilji in dejavnosti	Povezave
EVROPA	
Učenci:	
se iz domače dežele odpravijo raziskovat naravno podobo posameznih geografskih enot Evrope in spoznavajo relief, vodovje, značilno rastje, svet živali in podnebje evropskih pokrajin	
upodobijo površje in ga znajo opisati	LV

Vzgojnoizobraževalni cilji in dejavnosti	Povezave
poimenujejo pokrajine, gorovja, nižine, reke, morja, otoke in polotoke, mesta in države	SL
ob delu pridobivajo in osvajajo splošne geografske pojme in imena ter se jih učijo uporabljati pri pisnem in ustnem delu	
raziskujejo značilnosti poselitve, narodnostno in versko sestavo prebivalstva in prometno povezavo z ostalim svetom in znajo osnovne značilnosti tudi opisati in prikazati s pomočjo zemljevida	
ob izbranih primerih spoznavajo značilnosti Sredozemskega morja, pogoje za razvoj turizma v Južni Evropi ter posledice razvoja turizma za naravo in življenje ljudi tega dela naše celine; osnovne značilnosti znajo opisati in prikazati s pomočjo zemljevida	
opisujejo delovanje vulkanov in potresov ter posledice za okolje in ljudi v preteklosti in sedanjosti	
spoznavajo vzroke za nastanek vulkanov in potresov	
s pomočjo primerjave z južnimi predeli Evrope odkrivajo drugačne naravne danosti Srednje Evrope (površje, podnebje rastlinstvo) in zato druge možnosti za poselitev, razvoj kmetijstva, rudarstva, industrije in prometa ter jih znajo opisati	
ob obravnavi srednjeevropskih pokrajin opišejo spremembe v naravi zaradi industrializacije in gostega prometa	
opišejo primere ohranjanja in zdravljenja okolja	
s pomočjo primerjave z že nekoliko bolj znanimi pokrajinami Evrope odkrivajo naravne značilnosti Panonske nižine (stepta, počasi tekoče reke, ki rade poplavlja) in življenje ljudi (poselitev, kmetijstvo, življenje ob rekah) in jih opisujejo na različne načine	ZG
opišejo naravne značilnosti alpskih pokrajin (tudi na osnovi lastnih doživetij)	SL, LV
odkrivajo, kako so ledeniki v geološki preteklosti preoblikovali površje, opišejo značilnosti rastja v gorskem svetu - višinski rastlinski pasovi in	SL

Vzgojnoizobraževalni cilji in dejavnosti	Povezave
gozdna meja	
iz opisov naravnih danosti sklepajo, kakšen je način življenja ljudi v alpskih deželah in opisujejo zimski turizem	
odkrivajo in opisujejo naravne značilnosti pokrajin Zahodne Evrope in primerjajo obali Atlantskega (razčlenjenost, klifi, polderji, atlantski tok, plimovanje) in Sredozemskega morja med seboj	LV
iz opisov naravnih danosti sklepajo, kako tam ljudje živijo - vplivi odprtega morja, zgoštev prebivalstva	
odkrivajo in opisujejo naravne značilnosti severnoevropskih pokrajin in razlike v poteku letnih časov in v dolžini dneva in noči v primerjavi s Slovenijo	LV
odkrivajo in opisujejo način življenja ljudi v Severni Evropi glede na naravne danosti in podnebje	
opišejo geografsko lego, obliko in velikost Evrope in različne možnosti povezovanja s svetom	
sodelujejo na ekskurziji po Sloveniji, kjer doživijo in spoznavajo naravne in kulturne značilnosti Slovenije	ŠV
izdelajo projektno nalogo	
OSNOVE ASTRONOMIJE	
Učenci:	
opišejo in prikažejo vrtenje Zemlje okoli svoje osi in opišejo, kako ga zaznavamo ter kako so astronomi v preteklosti prišli od razlag na podlagi zaznavanja do razlage na podlagi sklepanja	ZG
opišejo in prikažejo gibanje Zemlje okrog Sonca in nagnjenost zemeljske osi in tudi tu odkrivajo obrat od Ptolomejevega do Kopernikovega pogleda na svet	ZG
opišejo nastanek letnih časov, razložijo koledar in nastanek toplotnih pasov na Zemlji ter opišejo pogoje za življenje v posameznih toplotnih pasovih	

Vzgojnoizobraževalni cilji in dejavnosti	Povezave
opišejo nebesna telesa v našem osončju in njihovo gibanje	LV
na podlagi opazovanja nočnega neba v zimski šoli v naravi znajo poiskati in poimenovati najpomembnejša ozvezdja na severnem nebu in se orientirati	LV
ZEMLJA KOT CELOTA	
Učenci:	
spoznavajo lego, obliko, velikost in razporeditev kontinentov in oceanov, jih znajo poimenovati in pokazati na zemljevidu	LV
opišejo morske tokove in njihov vpliv na življenje ljudi	LV
opišejo plimovanje	
opišejo značilno rastlinstvo, živalstvo in način življenja ljudi v posameznih toplotnih pasovih	LV
so seznanjeni z različnimi vrstami zemljevidov, ki prikazujejo zemeljsko površje	
učijo se brati zemljevide, uporabljati legendo in pojme, npr. polobla, ekvator, začetni poldnevnik, severni in južni povratnik in tečajnik ...	
OSNOVE GEOLOGIJE	
Učenci:	
spoznavajo osnovne značilnosti geološke zgradbe Zemlje, opišejo nastanek in vrste kamnin	LV
na primerih iz Slovenije (tudi na osnovi opazovanj in doživetij na ekskurzijah) opišejo, kako različne kamnine, voda, zrak, svetloba in toplota, vplivajo na oblikovanost površja	LV
spoznajo nekatere kristale kot najlepše oblike mineralov	LV

4.2. TRETJE TRILETJE

Učenci v tretjem triletju:

- spoznavajo naravnogeografske značilnosti Afrike, Azije, Amerike, Avstralije in Oceanije ter polarnih predelov;
- spoznavajo družbenogeografske značilnosti teh območij in načine življenja ljudi glede na naravne danosti,
- spoznavajo značaj, kulturo in vrednote narodov, ki živijo na teh območjih in vpliv kolonizacije;
- spoznavajo Zemljo kot živ organizem, ki se nenehno spreminja in omogoča ljudem življenje na njej;
- spoznavajo poskuse spreminjanja pogledov in ravnanja v smeri odgovornega življenja na Zemlji, sožitja z naravo;
- spoznavajo aktualne probleme sodobnega sveta in prizadevanja za njihovo reševanje;
- spoznavajo potrebo po medsebojnem spoštovanju in sodelovanju;
- poglobijo poznavanje naše dežele, domovine Slovenije;
- naravo in življenje ljudi v Sloveniji, kar že dobro poznajo, primerjajo z bližnjimi deželami;
- razvijajo občutek pripadnosti in vključenosti v širši prostor kot pomemben pogoj za odgovorno razmišljanje in ravnanje v ožji in širši skupnosti;
- povežejo znanja različnih področij človekovega delovanja za odgovorno ravnanje v prihodnosti.

GEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI AFRIKE IN AZIJE

Predlagane vsebine

Naravnogeografske značilnosti Afrike in Azije.

Družbenogeografske značilnosti Afrike in Azije v odvisnosti od naravnih danosti.

Družbene razmere in posledice kolonizacije.

Vzgojnoizobraževalni cilji in dejavnosti	Povezave
AFRIKA	
Učenci:	
opišejo in prikažejo lego, obliko in velikost Afrike, njen relief, vodovje, količino in razporeditev padavin ter toplotne in rastlinske pasove Afrike	LV
primerjajo in ugotavljajo možnosti in omejitve za življenje ljudi v posameznih podnebnih pasovih Afrike	
opišejo razloge in posledice različne gostote poselitve	
raziskujejo zgodovino ljudstev Afrike in opišejo razlike in značilnosti življenja ljudstev Severne Afrike v primerjavi z življenjem ljudstev tropskega deževnega gozda in ljudstev Vzhodne ter Južne Afrike	ZG
odkrivajo velika naravna bogastva Afrike in opišejo, kako je odkritje le-teh vplivalo na nastanek evropskih kolonij	ZG
naslikajo politično podobo današnje Afrike	
narišejo reliefni zemljevid današnje Afrike	LV
raziskujejo in opišejo, kako je prišlo do naselitve Burov v Južno Afriko in do pojava rasnega razlikovanja ter prizadevanja za razreševanje političnih in ekonomskih nasprotij med večinskim, črnskim prebivalstvom in belimi priseljenci	ZG

raziskujejo pot osamosvajanja afriških ljudstev in opišejo današnjo politično podobo Afrike ter spoznajo posamezne primere preseganja posledic kolonializma, vojn, lakote in ekonomske odvisnosti od razvitega severa sveta	ZG, etika
na primeru vzhodnoafriškega tektonskega jarka opišejo tektonski jarek	
na primeru letnega poplavljanja reke Nil opišejo princip umetnega namakanja, ki je od nastanka v osnovi ostal nespremenjen, čeprav je danes moderniziran	ZG
ob obravnavanju puščave odkrivajo in opišejo problem ustvarjanja puščavskih tal	
raziščejo in orišejo potek gradnje Sueškega prekopa in njegovo vlogo v pomorskem prometu	ZG
raziskujejo potek izsekavanja tropskega pragozda in ga opišejo z ekološkega in predvsem etičnega vidika jemanja nečesa, kar je last ljudi, ki tam živijo	etika
primerjajo naravno, družbeno in gospodarsko podobo Afrike in Evrope	
izdelajo projektno nalogo	
AZIJA	
Učenci:	
na poti iz Evrope proti vzhodu odkrivajo in poimenujejo glavna geografska področja Azije: Bližnji in Srednji vzhod, Hindukuš, Himalajo, indijsko podcelino, jugovzhodno Azijo, Tibetansko-Mongolsko planoto, Severno in Južno Kitajsko, Sibirijo, Japonsko in Korejski polotok, Indonezijsko in Filipinsko otočje	LV
opisujejo geografsko lego in velikost ter naravne značilnosti geografskih regij in jih primerjajo med seboj	
odkrivajo, opisujejo in prikazujejo družbenogeografske značilnosti posameznih regij v odvisnosti od naravnih pogojev	

prikažejo značilnosti poselitve tudi glede na vero in etično pripadnost, v zadnjem času tudi glede na gospodarski razvoj, predvsem Kitajske in dežel pacifiškega roba, v odnosu do globalne ekonomije	ZG, etika
raziskujejo in opišejo naravno in družbeno podobo polarnih dežel, pogoje za razvoj rudarstva, kmetijstva in predelovalne industrije, gospodarski pomen večjih rek in transibirske železnice ter narodnostno sestavo tega območja	
odkrivajo potresna območja in reke, ki poplavlajo, opišejo vzroke in posledice naravnih nesreč	
opišejo monsunsko podnebje in Himalajo kot naravno pregrado	
na poti po Bližnjem in Srednjem vzhodu ovrednotijo pomen nafte za življenje ljudi in opišejo politična trenja na Bližnjem vzhodu	
opišejo značilnost udorne doline na primeru Rdečega morja in Jordanske doline	
opisujejo posledice izkoriščanja deževnega gozda	etika
izdelajo naravno, družbeno in gospodarsko primerjavo med Azijo in Evropo	
naredijo projektno nalogo	
naslikajo politično podobo današnje Azije	
narišejo reliefni zemljevid Azije	LV
sodelujejo na ekskurziji po slovenskih pokrajinah, kjer doživijo in bolje spoznajo naravno in kulturno dediščino Slovenije	ŠV

GEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI AMERIKE, AVSTRALIJE, OCEANIJE IN POLARNIH OBMOČIJ

Predlagane vsebine

Geografska lega in povezave s svetom.

Naravnogeografske in družbenogeografske značilnosti.

Angloamerika, Srednja Amerika in Latinska Amerika.

Vzgojnoizobraževalni cilji in dejavnosti	Povezave
AMERIKA	
Učenci:	
opišejo in prikažejo odkrivanje novega sveta	ZG
raziskujejo, orišejo in prikažejo naravno podobo pokrajin Severne, Srednje in Južne Amerike, njihovo geografsko lego in velikost	LV
opišejo podnebje, rastlinske pasove, živalski svet in pogoje za poselitev	LV
odkrivajo in raziskujejo ter opišejo naravna bogastva in razvoj kmetijstva in industrije	
raziskujejo posledice intenzivnega kmetijstva in sodobne industrije za okolje	
spremljajo angleško–francosko in špansko–portugalsko zasedbo in posledice: opišejo, kako se je skozi zgodovino oblikovala različna miselnost špansko govorečih Američanov in Angloameričanov	ZG
raziskujejo in prikažejo strukturo prebivalstva, prihod črnskega prebivalstva in njihov boj za enakopravnost, položaj domorodnih ljudstev	ZG
odkrivajo posebnosti življenja v večnacionalni skupnosti, sodobna demografska vprašanja v Ameriki in politično sliko današnje Amerike	SL
opišejo Panamski prekop in njegov pomen v svetovnem pomorskem prometu ter pomen reke Sv. Lovrenca za Kanado	ZG
opisujejo vlogo ZDA v političnem in gospodarskem življenju sodobnega sveta	SL

opišejo posledice nepremišljenega izsekavanja tropskega gozda v Amazonskem nižavju	
izdelajo projektno nalogo	
narišejo ali naslikajo reliefni zemljevid Severne, Srednje in Južne Amerike	LV
AVSTRALIJA IN OCEANIJA	
Učenci:	
odkrivajo in prikažejo geografsko lego, obliko in velikost Avstralije in Oceanije	LV
raziskujejo naravne značilnosti, jih opišejo in spoznajo koralne otoke, atole in lagune, gibanje voda v Tihem oceanu in odkrivajo dogajanja na dnu oceana	LV
opišejo značilno površinsko podobo Avstralije in njej prilagojen razvoj prometa ter vpliv velikega razvodnega gorovja na podnebje, vodovje in preskrbo z vodo	LV
opišejo podnebne in rastlinske pasove Avstralije in zanjo značilen rastlinski in živalski svet	LV
opišejo potek naseljevanja celine z belo raso, položaj domorodnega prebivalstva, značilnosti današnje poselitve Avstralije in Oceanije ter politično sliko tega dela sveta	ZG
raziskujejo in prikažejo gospodarstvo, prometno povezavo s svetom in opišejo, kako velike razdalje vplivajo na življenje ljudi	
naslikajo reliefni zemljevid	LV
POLARNA OBMOČJA	
Učenci:	
odkrivajo lego, obliko in velikost, podnebje, rastlinstvo in živalstvo najhladnejših predelov zemeljske oble	LV
spoznajo biografije raziskovalcev polarnih predelov in zgodovino odkrivanj	SL

iz naravnih danosti sklepajo, kakšni so bili pogoji za življenje, odkrivajo značilnosti poselitve in način življenja ljudstev (Eskimi, Laponci, ljudstva Sibirije)	LV
odkrivajo in prikažejo gospodarski pomen severnih pomorskih poti	
prikažejo politično sliko Arktike in Antarktike	LV
naslikajo reliefno podobo obeh območij	LV
opišejo primere prizadevanj mednarodne skupnosti za ohranitev narave in skupno odgovornost za Antarktiko in Arktiko	

ZEMLJA KOT CELOTA

Predlog vsebin:

Naravnogeografska in družbenogeografska podoba sveta.

Sodobni problemi sveta. Zemlja v vesolju.

Vzgojnoizobraževalni cilji in dejavnosti	Povezave
ZEMLJA KOT CELOTA	
Učenci:	
opazujejo in opišejo razporeditev kopnih in vodnih površin	LV
primerjajo celine po velikosti, obliki in geografski legi ter značilnih reliefnih oblikah	LV
raziskujejo, poglobijo in prikažejo vrtenje Zemlje okrog svoje osi in kroženje okoli Sonca ter nagnjenost zemeljske osi	MA
opišejo merjenje časa na Zemlji	ZG
ponazorijo nastanek toplotnih in rastlinskih pasov in letnih časov ter jih opišejo	LV

opišejo značilno rastlinstvo in živalstvo v posameznih pasovih ter pogoje za življenje ljudi	LV
opišejo osnovne značilnosti gibanja zračnih in vodnih mas, podnebje	LV
ob opazovanju, primerjanju, razlagah in razpravah, risanju in drugih načinih grafičnega prikazovanja dogajanja na Zemlji se naučijo preprosto prikazati, razumeti in brati opise dogajanja na Zemlji	
utrdijo rabo geografskih pojmov	
raziskujejo in prikazujejo glavne prometne poti v vodi, na kopnem in v zraku	
raziskujejo in prikazujejo smernice v razvoju industrije in drugih gospodarskih panog	
raziskujejo in prikazujejo versko, jezikovno, politično in gospodarsko podobo sveta	
spoznavajo prizadevanja za ohranitev in rast vrednot, kot so: medsebojno sprejemanje in spoštovanje pripadnikov različnih veroizpovedi, ras, narodov in kultur; mir v svetu, pestrost v naravi in družbi	etika
spoznavajo območja, kjer zaradi velikih nasprotij omenjena prizadevanja še ne prinašajo pravih rešitev, opišejo nasprotja in prizadevanja za preseganje teh nasprotij	etika
izdelajo projektno nalogo	

SLOVENIJA, NAŠA DOMOVINA, DEL EVROPE IN SVETA

Predlog vsebin:

Naravnogeografske in družbenogeografske značilnosti Slovenije kot celote.

Možnosti povezav s sosednjimi deželami, Evropo in svetom.

Pet naravnogeografskih enot Slovenije: lega, relief, vodovje, rastje, podnebje, poselitev, gospodarstvo, aktualne težave in načini reševanja le-teh, odprta vprašanja in naloge v prihodnosti.

Aktualne težave in prizadevanja za preseganje le-teh.

Vzgojnoizobraževalni cilji in dejavnosti	Povezave
Geografska lega Slovenije v Evropi	
Učenci:	
poznajo državne simbole Slovenije	SL, LV
opišejo in prikažejo lego, obliko in velikost slovenskega državnega ozemlja v primerjavi s sosednjimi državami	
opišejo in prikažejo naravnogeografsko podobo Slovenije	
opišejo različno prehodnost in povezanost našega ozemlja s sosednjimi pokrajinami	
opišejo in prikažejo relief Slovenije in začenjajo odkrivati notranje in zunanje dejavnike, ki so ga oblikovali	LV
imenujejo in prikažejo naravne enote Slovenije in primerjajo med seboj značilnosti reliefa, vodovja, podnebja, rastlinstva in živalstva	LV
raziskujejo, razpravljajo in prikažejo, kako naravne danosti v neki pokrajini pogojujejo način življenja ljudi, kako se ljudje prilagodijo naravi in jo tudi preoblikujejo	
na osnovi študije primerov spoznavajo pomen odgovornega sobivanja z naravo	

opišejo in prikažejo družbenogeografske značilnosti Slovenije, tudi etnično ozemlje Slovencev,	SL
odkrivajo in opišejo družbene posebnosti slovenskega prostora in možnosti za povezovanje s sosedami	
opišejo primere in prizadevanja za ohranitev naravne in kulturne dediščine	
raziskujejo in prikažejo pojav priseljevanja in odseljevanja, izseljence, zdomce in manjšine ter vzroke za selitve prebivalstva pri nas, v Evropi in svetu	LV, SL
odkrivajo in opisujejo naravne in družbene pogoje za razvoj gospodarstva: kmetijstva, gozdarstva, pridobivanja energije, rudarstva, prometa, trgovine, turizma in nekaterih vej industrije	
raziskujejo, prikazujejo in opisujejo značilnosti in možnosti razvoja kmetijstva in gozdarstva v posameznih področjih Slovenije: kmetijske panoge, ekološka vprašanja, možnosti za sonaravno in biodinamično kmetovanje, gozdne površine, pomen dobrega gospodarjenja z gozdovi	
spoznajo razvoj nekaterih gospodarskih panog in industrije, opišejo posledice neodgovornega poseganja v naravo in primere ukrepov za varovanje okolja	ZG
spoznajo vire in načine pridobivanja energije v Sloveniji ter ekološka vprašanja, povezana s pridobivanjem energije	
opišejo vlogo in pomen trgovine ter aktualna vprašanja v zvezi s smernicami razvoja v tej panogi	
raziščejo razloge za gradnjo cestnega križa, cestno in železniško omrežje v Sloveniji, zračni in pomorski promet ter vpliv prometa na okolje in življenje ljudi	
analizirajo razvoj turizma kot vse pomembnejše gospodarske panoge	
Naravnogeografske enote Slovenije	
Učenci:	
opisujejo, spoznavajo in upodabljajo pet pokrajin Slovenije: alpsko, predalpsko, panonsko, dinarsko in primorsko pokrajino	LV

opišejo, prikažejo in upodabljajo naravno podobo pokrajinskih enot znotraj posameznih pokrajin: relief, vodovje, podnebje rastlinstvo in živalstvo	LV
iz značilnosti pokrajinskih enot sklepajo, kakšni so na pogoji za življenje, odkrivajo območja zgostitve in redke poseljenosti ter vzroke zanje, naselja, gospodarske panoge, ki so se tam razvile, in prometno povezavo s sosednjimi pokrajinami	
spoznavajo naravno in kulturno dediščino teh krajev in prizadevanja za njihovo ohranjanje	SL
poznajo pokrajinske enote alpskih pokrajin : Julijske Alpe, Kamniško–Savinjske Alpe, Karavanke in Gorenjsko, in opišejo relief, vodovje, rastlinstvo in svet živali ter podnebje	
Sklepajo, kakšni so pogoji za življenje ljudi, in opišejo gospodarske panoge, ki so jih tam razvili (planinsko pašništvo, redko naseljeni predeli, turizem, hidroelektrarne, sonaravno gospodarjenje z gozdovi)	SL
spoznavajo in opišejo naravne in kulturne lepote slovenskega gorskega sveta in prizadevanja za njihovo ohranitev (Triglavski narodni park)	LV
poznajo lego pokrajinskih enot predalpske pokrajine , ker se v eni od njih nahaja naša šola: Ljubljansko kotlino, Posavsko hribovje, Polhograjsko, Škofjeloško in Predalpsko hribovje, Gorenjsko, Štajersko, Koroško, Pohorje in Kozjak in tudi s pomočjo terenskega dela opišejo naravne značilnosti Ljubljanske kotline	
sklepajo, kakšni so pogoji za življenje, odkrijejo in prikažejo območja zgostitve in redke poseljenosti, naselja, gospodarske panoge, ki so jih razvili prebivalci, in prometno povezavo	
na primerih opišejo prizadevanja za ohranjanje naravne in kulturne dediščine v pokrajinah slovenskega predalpskega sveta	LV
na primerih opišejo prizadevanja za sonaravno in biodinamično kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi	
odkrivajo in prikažejo lego dinarskih pokrajin Slovenije v dinarskem svetu Balkanskega polotoka	

spoznajo značilnosti Krasa: kraške jame (Postojnska jama in jame, ki smo jih obiskali na ekskurzijah), polja (Cerkniško polje–jezero, Planinsko, Ribniško in Kočevsko polje), vrtače, suhe doline, reke ponikalnice (Ljubljana), planote (Snežnik, Nanos, Trnovski gozd, Gorjanci); Bela Krajina, Dolenjska in Notranjska	
na primerih spoznajo prizadevanja za ohranjanje naravne in kulturne dediščine slovenskega Krasa, za sonaravno kmetovanje in ekološko ravnovesje v dinarskih pokrajinah Slovenije	LV
odkrivajo in prikažejo lego primorskih pokrajin ob Jadranskem morju: Koprsko primorje, Vipavska dolina, Goriška Brda, dolina notranjske Reke, Brkini	LV
spoznajo značilnosti pokrajine ob morju in vpliv Jadranskega morja na podnebje, rastlinstvo, promet, ribolov in kmetijstvo ter turizem	SL
na primerih spoznavajo ekološke probleme v slovenskih primorskih pokrajinah	
spoznavajo in prikažejo lego panonske pokrajine v Panonski nižini in na njenem obrobju: Goričko, Ravensko, Dolinsko, Mursko, Dravsko in Ptujsko polje, Slovenske gorice, Haloze, Celjska in Krška kotlina	LV
spoznajo prehodnost teh pokrajin in odprtost proti vzhodu	
na primerih spoznajo posledice intenzivnega kmetovanja, onesnaževanja, zniževanje podtalnice in prizadevanja za sonaravno in biodinamično kmetovanje	
spoznajo način življenja ljudi na narodnostno mešanem območju	SL
izdelajo in ustno ter pisno predstavijo projektno nalogo s področja geografskih značilnosti Slovenije	SL
sodelujejo na ekskurziji po pokrajinah Slovenije in podrobneje spoznavajo naravne in družbene značilnosti naravnogeografskih enot Slovenije	ŠV

5. TEMELJNI IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

5.1. DRUGO TRILETJE

Domači kraj

Učenec:

- poimenuje štiri strani neba,
- orientira se s pomočjo sonca,
- opazuje in opiše dom, učilnico in šolo,
- opazuje okolico šole in jo opiše,
- opazuje svojo pot v šolo in domov ter jo opiše,
- nariše prve zemljevide: učilnico, šolo z dvoriščem, okolico šole, pot od doma do šole in panoramsko skico domačega kraja,
- izdelava maketo domače hiše,
- sodeluje v skupinski reliefni upodobitvi domače pokrajine in domačega kraja,
- opiše delo svojih staršev, znancev in ljudi v soseščini, ki jih pozna,
- opiše način obdelave tal in prometno povezavo kraja z okolico,
- našteje nekaj pomembnih ustanov, podjetij, zavodov in industrijskih objektov v domačem kraju.

Slovenija

Učenec:

- pozna državne simbole Slovenije,
- na zemljevidu pokaže državno mejo Slovenije in sosednje pokrajine in države,
- poimenuje in pokaže pomembne mejne prehode,
- imenuje naravnogeografske enote Slovenije in jih pokaže na zemljevidu,
- s pomočjo zemljevida opiše naravne značilnosti posameznih enot:
- relief: imenuje doline, gričevja, gorovja, najvišje vrhove,

- vodovje: imenuje reke, pove, kam tečejo in kam se izlivajo,
- podnebje: našteje osnovne temperaturne in padavinske značilnosti pokrajin,
- rastlinstvo in živalstvo: opiše rastlinski in živalski svet slovenskih pokrajin,
- nariše reliefni zemljevid Slovenije.

Evropa

Učenec:

- poimenuje in prikaže na zemljevidu geografske enote Evrope, najprej bližnje, potem bolj oddaljene,
- določi geografsko lego posameznih enot in razloži prehodnost med njimi, ki jo omogočajo značilnosti reliefa,
- imenuje in prikaže na zemljevidu značilnosti reliefa (nižine, gorovja, polotoki in otoki) in vodovja (reke, jezera, morja),
- opiše podnebne razmere (toplotni pas, temperature, padavine), rastje (značilne rastline) in živali, ki tod živijo,
- prikaže osnovne značilnosti poselitve v posameznih geografskih enotah (gosto in redko naseljena območja – vzroki in posledice), narodnostno in versko sestavo prebivalstva,
- opiše osnovne značilnosti življenja ljudi glede na naravne danosti v posamezni enoti (možnosti za razvoj kmetijstva, industrije in drugih gospodarskih panog),
- imenuje in pokaže na zemljevidu države, njihovo lego, velikost, število prebivalstva, glavna in pomembnejša mesta,
- ob izbranih primerih opiše lastnosti Sredozemskega morja, pogoje za razvoj turizma in posledice le-tega ter imenuje največje turistične centre v tem delu Evrope,
- opiše delovanje vulkanov in posledice vulkanskih izbruhov za okolje in ljudi,
- opiše pestro narodnostno in versko sestavo prebivalstva v tej enoti,
- na zemljevidu pokaže Alpe, najvišje vrhove, pomembne prelaze in predore,
- imenuje in pokaže na zemljevidu največje ledenike v Alpah,
- imenuje in opiše višinske rastlinske pasove v Alpah,

- ob izbranih primerih primerja podnebne razmere v različnih toplotnih pasovih,
- navede velike plovne reke in opiše, kako živijo ljudje ob velikih rekah,
- ob izbranih primerih primerja naravne danosti posameznih pokrajin Evrope, ki vplivajo na način življenja ljudi,
- opiše primere sprememb v naravi zaradi razvoja industrije in intenzivnega kmetijstva ter drugih človekovih posegov vanjo,
- opiše primere ohranjanja in zdravljenja okolja,
- opiše geografsko lego, obliko(meje) in velikost Evrope,
- nariše zemljevid Evrope,
- sodeluje na ekskurzijah po Sloveniji,
- izdelava in ustno ter pisno predstavi projektno nalogo

Osnove astronomije

Učenec:

- opiše obliko in velikost Zemlje,
- opiše posledice vrtenja Zemlje okoli svoje osi,
- opiše posledice kroženja Zemlje okrog Sonca,
- imenuje toplotne pasove in opiše značilno rastlinstvo v posameznih toplotnih pasovih,
- imenuje planete v našem osončju in druga nebesna telesa,
- imenuje nekatera ozvezdja na severnem nebu.

Zemlja kot celota

Učenec:

- spozna, kaj je predmet poučevanja geografije,
- imenuje kontinente in oceane, jih pokaže na karti sveta in opiše in primerja njihovo lego, velikost, obliko in razporeditev,
- ob izbranih primerih opiše pogoje za življenje v posameznih toplotnih pasovih,
- ob izbranih primerih opiše življenje ljudi glede na naravne danosti na posameznih

- kontinentih (relief, reke, morja, jezera, podnebje),
- ob izbranih primerih opiše pojav plimovanja,
 - pokaže na zemljevidu oba tečaja in ekvator,
 - pozna osnovne dogovorjene kartografske znake na zemljevidu,
 - giblje se v naravi s pomočjo orientacije po soncu,
 - osvoji in uporablja osnovne geografske pojme in imena.

Osnove geologije

Učenec:

- opiše osnovne značilnosti geološke zgradbe notranjosti in površja Zemlje,
- poimenuje osnovne vrste kamnin,
- ob izbranih primerih opiše nastanek in lastnosti nekaterih kamnin,
- pozna nekatere najlepše kristale.

5.2. TRETJE TRILETJE

Afrika

Učenec:

- opiše geografsko lego, obliko(meje) in velikost Afrike in jo primerja z Evropo in Azijo,
- nariše reliefni zemljevid Afrike,
- imenuje in prikaže na zemljevidu značilnosti reliefa (nižine, gorovja, polotoki in otoki), vodovja (reke, jezera, morja),
- ob primeru vzhodnoafriškega tektonskega jarka opiše tektonski jarek,
- opiše podnebne razmere (količina in razporeditev padavin po posameznih toplotnih pasovih), rastje (značilne rastline) in živali, ki tod živijo,
- ob izbranih primerih primerja podnebne razmere v različnih toplotnih pasovih,
- poimenuje in prikaže na zemljevidu geografske enote Afrike,
- določi geografsko lego posameznih enot in razloži prehodnost med njimi, ki jo omogočajo značilnosti reliefa,
- opiše osnovne značilnosti življenja ljudi glede na naravne danosti v posamezni enoti,
- prikaže osnovne značilnosti poselitve v posameznih geografskih enotah in razlike v rasni, narodnostni in verski sestavi prebivalstva med Severno, »belo« Afriko in »črno« Afriko,
- poimenuje nekatera ljudstva Afrike in opiše značilnosti njihovega življenja,
- imenuje in pokaže na zemljevidu države, njihovo lego, velikost, število prebivalstva, glavna in pomembnejša mesta,
- razloži letno poplavljanje reke Nil in princip namakanja,
- pojasni pomen Sueškega prekopa v pomorskem prometu,
- našteje in opiše bogate naravne vire,
- našteje naravna bogastva Južne Afrike,
- opiše primere ohranjanja in zdravljenja okolja,
- izdelava ter ustno in pisno predstavi projektno nalogo.

Azija

Učenec:

- opiše geografsko lego, obliko(meje) in velikost Azije in jo primerja z Evropo in Afriko,
- nariše reliefni zemljevid Azije,
- imenuje in pokaže na zemljevidu glavna geografska področja Azije,
- imenuje in prikaže na zemljevidu značilnosti reliefa (nižine, gorovja, polotoki in otoki), vodovja (reke, jezera, morja),
- opiše podnebne razmere (količina in razporeditev padavin po posameznih toplotnih pasovih), rastje (značilne rastline) in živali, ki tod živijo,
- določi geografsko lego posameznih enot in razloži prehodnost med njimi, ki jo omogočajo značilnosti reliefa, ter prometni pomen,
- opiše osnovne značilnosti življenja ljudi glede na naravne danosti v posamezni enoti,
- prikaže osnovne značilnosti poselitve v posameznih geografskih enotah (območja goste in redke naseljenosti) ter razlike v narodnostni in verski sestavi prebivalstva,
- imenuje in pokaže na zemljevidu države, njihovo lego, velikost, število prebivalstva, glavna in pomembnejša mesta,
- opiše monsunsko podnebje in kako so se ljudje prilagodili nanj,
- našteje in pokaže nekaj potresnih območij in opiše posledice potresov,
- ob primeru opiše črpanje, transport nafte in zemeljskega plina ter pomen teh surovin za ljudi v jugozahodni Aziji,
- opiše osnovne značilnosti političnih in verskih nasprotij na Bližnjem vzhodu in prizadevanja za mirno rešitev spora,
- izdela in ustno ter pisno predstavi projektno nalogo.

Amerika

Učenec:

- opiše odkrivanje Amerike,
- prikaže lego, obliko in velikost Severne, Srednje in Južne Amerike,
- poimenuje in prikaže na zemljevidu geografske enote Severne, Srednje in Južne

- (Latinske) Amerike,
- določi geografsko lego posameznih enot in razloži prehodnost med njimi, ki jo omogočajo značilnosti reliefa,
 - imenuje, prikaže na zemljevidu in primerja značilnosti reliefa naravnih enot (nižine, gorovja, polotoki in otoki) in vodovja (reke, jezera, morja),
 - opiše podnebne razmere (toplotni pas, temperature, padavine), rastje (značilne rastline) in živali, ki tod živijo,
 - prikaže osnovne značilnosti poselitve v posameznih geografskih enotah (gosto in redko naseljena območja) in posebnosti življenja v večnacionalni skupnosti,
 - opiše osnovne značilnosti življenja ljudi glede na naravne danosti v posamezni enoti (možnosti za razvoj kmetijstva, industrije in drugih gospodarskih panog),
 - imenuje in pokaže na zemljevidu države, njihovo lego, velikost, število prebivalstva, glavna in pomembnejša mesta,
 - na gospodarski karti razbere in opiše naravna bogastva posameznih enot in opiše razvoj industrije in kmetijstva,
 - opiše nepremišljeno sekanje gozdov v Amazonskem nižavju in ugotavlja vzroke in posledice.

Avstralija in Oceanija ter polarna območja

Učenec:

- na zemljevidu pokaže in opiše lego, velikost in obliko Avstralije in Oceanije,
- opiše značilnosti reliefa in vodnih razmer;
- opiše in primerja podnebne in rastlinske pasove Avstralije in zanjo značilen rastlinski in živalski svet,
- opiše potek naseljevanja celine in značilnosti današnje poselitve,
- prikaže in opiše geografsko lego, obliko in velikost Arktike in Antarktike,
- opiše podnebne razmere in prilagoditev nekaterih ljudstev na posebne pogoje življenja,
- izdela in ustno ter pisno predstavi projektno nalogo (Amerika ali Avstralija, Oceanija

- oz. polarna območja),
- sodeluje na ekskurziji po Sloveniji.

Zemlja kot celota

Učenec:

- primerja lego, velikost, obliko in razporeditev kontinentov in oceanov,
- primerja pogoje za življenje v posameznih toplotnih pasovih,
- primerja možnosti za življenje ljudi glede na naravne danosti na posameznih kontinentih (relief, reke, morja, jezera, podnebje),
- pozna najpomembnejše morske tokove in vetrove,
- opiše glavne prometne poti na kopnem, v vodi in v zraku,
- na konkretnih primerih opiše prizadevanja za ohranitev in rast vrednot, kot so medsebojno sprejemanje in spoštovanje pripadnikov različnih veroizpovedi, ras, narodov in kultur, mir v svetu in pestrost v naravi in družbi,
- na konkretnih primerih opiše območja, kjer zaradi različnih nasprotij omenjena prizadevanja še ne prinašajo pravih rešitev,
- s pomočjo osnovnih dogovorjenih kartografskih znakov bere zemljevide in druge karte,
- giblje se v naravi s pomočjo orientacije po soncu, kompasa in karte,
- uporablja osnovne geografske pojme in imena,
- opiše obliko in velikost Zemlje,
- analizira, opiše in prikaže posledice vrtenja Zemlje okoli svoje osi,
- analizira, opiše in prikaže posledice kroženja Zemlje okrog Sonca,
- primerja pogoje za življenje v različnih toplotnih pasovih in opiše zanje značilen rastlinski in živalski svet,
- orientira se na severnem nebu.

Slovenija, naša domovina, del Evrope in sveta

Učenec:

- pozna državne simbole Slovenije,
- opiše lego, obliko in velikost Slovenije,
- prikaže in primerja med seboj naravne enote Slovenije glede na geografsko lego, reliefne in podnebne značilnosti, vodne razmere in rastje,
- opiše geografske značilnosti posameznih naravnih enot Slovenije,
- imenuje in pokaže na zemljevidu pokrajine v posameznih naravnih enotah Slovenije,
- razloži, kako naravne danosti (relief, vodovje, rastlinstvo in podnebje) vplivajo na življenje ljudi, gostoto poselitve, razvoj kmetijstva, gozdarstva, industrije in drugih panog gospodarstva v posameznih naravnih enotah Slovenije,
- prikaže gorski svet Slovenije kot del večjih evropskih gorskih sistemov (Alpe, Dinarsko gorstvo),
- prikaže panonske pokrajine Slovenije kot del Panonske nižine,
- opiše značilnosti Krasa,
- opiše vpliv Jadranskega morja na življenje v primorskih pokrajinah,
- na primerih opiše prizadevanja za ohranjanje naravne in kulturne dediščine,
- utemelji različno prehodnost slovenskih pokrajin in povezanost ozemlja Slovenije s sosednjimi pokrajinami,
- pozna etnično ozemlje Slovenije,
- na primerih opiše prizadevanja za odgovorno sobivanje z naravo,
- pozna in uporablja geografske pojme in imena, ki so razvidna iz prej naštetih ciljev pouka,
- sodeluje na ekskurziji po Sloveniji,
- izdelava ter ustno in pisno predstavi projektno nalogo s področja geografije Slovenije.